

Burgemeester & wethouders

Datum 29 oktober 2024

Onderwerp

Begraafbeleid Hoogeveen

Wij willen

een actueel begraafbeleid, met als doel een waardige rustplaats voor iedereen.

Wij besluiten

1. de Raad voor te stellen de Uitwerkingsnotitie Begraafbeleid Hoogeveen 2025-2035 (bijlage 1) vast te stellen
2. de Raad voor te stellen de Verordening begraafplaatsen gemeente Hoogeveen (bijlage 2) vast te stellen;
3. onder voorbehoud van vaststelling Verordening begraafplaatsen Hoogeveen het Besluit begraafplaatsen Hoogeveen (bijlage 3) vast te stellen.
4. onder voorbehoud van vaststelling Verordening begraafplaatsen Hoogeveen de Beleidsuitgangspunten Uitvaart in opdracht van de gemeente (bijlage 4) vast te stellen;
5. de Raad voor te stellen de Verordening lijkbezorgingsrechten 2025 (bijlage 5) met tarieventabel 2025 (bijlage 6) vast te stellen;
6. de Raad voor te stellen € 120.000 structureel beschikbaar te stellen, dit voor 2025 op te nemen in GemRap 1 en voor 2026 en verder in de Kadernota 2026
7. de Raad voor te stellen om in 2025 incidenteel € 860.000 beschikbaar te stellen, dit te verwerken in de Gemrap 2025 of bij eventueel latere uitvoering in de Kadernota 2026
8. de Raad voor te stellen de incidenteel te ontvangen meeropbrengsten € 1.113.850 voor het kunnen omzetten en verlengen van de algemene graven, op te nemen in de kadernota 2026;
9. de nader uit te werken financiële gevolgen van het nieuwe beleid en de ingediende moties d.d. 12 september 2024 mee te nemen bij de integrale afweging van de Kadernota 2026;
10. de Raad voor te stellen een voorziening begaven in te stellen;
11. volgens op de vastgestelde kaders begraafbeleid, jaarlijkse indexatie van de tarieven voor graf- en begraafrechten op te nemen conform het CPI-indexcijfer vanuit het circulaire gemeentefonds.

Want

- 1.1 *Dit is onderdeel van het proces met de raad om in 2024 te komen tot nieuw begraafbeleid.*
Met een actuele beleidsvisie worden de begraafplaatsen goed onderhouden en blijft er voldoende capaciteit voor begraven en as bestemming, waarbij er voldoende keuzemogelijkheden zijn voor begraven en as bestemmingen.
- 2.1 *Op grond van artikel 90 van de Wet op de lijkbezorging dient de gemeente een Verordening Begraafplaatsen vast te stellen.*
- 3.1 *Het college vindt het belangrijk om de raad in positie te brengen en intensief bij het proces van het ontwikkelen van nieuw begraafbeleid te betrekken.*
Het besluit treedt niet eerder in werking dan 1 januari 2025 of zoveel later als dat de Verordening door de raad is vastgesteld.
- 4.1 *De gemeente is wettelijk verplicht om een uitvaart te verzorgen als niemand anders hier zorg voor draagt (artikel 20, 21 en 22 van de Wlb).*

De Wlb. laat het aan gemeenten zelf om keuzes te maken welke inspanningen worden verricht om nabestaanden op te sporen. Dit besluit geeft aan op welke wijze in de gemeente Hoogeveen de uitvaart wordt uitgevoerd en welke maatregelen de gemeente treft om de kosten van de uitvaart te verhalen. Het besluit treedt niet eerder in werking dan 1 januari 2025 of zoveel later als dat de Verordening begraafplaatsen door de raad is vastgesteld.

- 5.1 *De raad stelt hiermee de tarieven vast op basis van artikel 229, van de Gemeentewet.*
De tarieven dragen voor een deel bij in de dekking van gemaakte kosten. Omdat kosten jaarlijks fluctueren is het voorstel deze jaarlijks te indexeren en vast te stellen.
- 6.1 *Het actuele capaciteitsbeleid is in 2011-2013 vastgesteld door de Raad en B&W via de notitie Begraven in Hoogeveen, het Addendum bij deze notitie, het ruimingsprotocol (voluit Protocol werkwijze bestaande graven, urnenissen-/kelders), de oplegnotitie bij het ruimingsprotocol en de aanvullende oplegnotitie bij het ruimingsprotocol.* Dit hield kortweg in dat er niet actief geruimd en herbegraven werd. De onderliggende motivatie voor dit beleid was kostenbesparing: in 2011 was geraamd dat minstens tien jaar geen ruimtegebrek zou zijn. Daardoor hoefde geen jaarlijks budget voor cyclisch begraven beschikbaar te zijn.
In de Uitwerkingsnotitie zijn door de raad de uitgangspunten voor voldoende capaciteit op de begraafplaatsen aangenomen. Omdat de beschikbare plek eindig is en de planning voor het ruimen van graven van lange duur is, is de oplossing het hebben van een doorlopende cyclus voor het hergebruik van graven. Dat houdt concreet in: jaarlijks minimaal zoveel grafplekken vrijmaken, als dat er nieuwe plekken nodig zijn (cyclisch begraven).
- 7.1 *Gemeente investeert eenmalig om ruimte voor particuliere graven op de nieuwe begraafplaats aan de Zuiderweg en algemene graven aan de oude begraafplaats aan de Zuiderweg weer mogelijk te maken voor degenen die dat graag willen en zodat deze begraafplaatsdelen goed bezocht blijven.* Daarnaast wordt er eenmalig budget ter beschikking voor het op peil brengen van het naar normaal onderhouds- en inrichtingsniveau.
- 8.1 *Geschat dat 14 % van de huidige gebruikers van een algemeen graf gebruik wil maken van de mogelijkheid om een algemeen graf om te zetten naar een particulier graf en te verlengen ontvangt de gemeente daarvoor naar schatting aan inkomsten ongeveer € 473.140 bij omzetting en € 640.710 bij verlenging.* Dit bedrag is incidenteel.
- 9.1 De financiële gevolgen uit het nieuwe beleid en aangenomen moties op 12 september vragen om een nadere uitwerking en verwerking welke worden voorgelegd bij de integrale afweging van de kadernota 2026;
- 10.1 *Met het inrichten van een voorziening begraven geeft gemeente gehoor aan het verzoek van de raad om de baten meer als buffer per jaar inzichtelijk te maken om de nog te maken kosten in de toekomst op te kunnen vangen.*
- 11.1 *Volgens de uitgangspuntennotie 'Kaders begraafbeleid' worden de tarieven van 2024 per 1-1-2025 eenmalig verhoogd met 5%.*
In de volgende jaren worden de tarieven jaarlijks verhoogd conform het CPI-indexcijfer vanuit het circulaire gemeentefonds. Dit percentage wordt ieder jaar geactualiseerd op basis van de Meicirculaire.
We accepteren daarbij dat de kostendekkendheid jaarlijks varieert en niet meer leidend is. Dit geeft rust en voorspelbaarheid in de tariefstelling.

Maar

- Het aantal overledenen zijn een schatting en de voorkeur voor wijze van lijkbezorging kan per jaar wisselen. Dat kan om een tussentijdse aanpassing vragen van de begroting.
- Als de werkelijke situatie van de inkomsten anders is dan de prognose moet deze worden bijgesteld. Het aantal begrafenissen en as bestemmingen laten zich niet plannen. Voor de meest betrouwbare prognose is daarom uitgegaan van de langjarige gemiddelden en de landelijke gegevens (sterftecijfer e.d.). De

ontwikkelingen op dit gebied worden uiteraard op de voet gevolgd en als er aanleiding voor is wordt hierop ingespeeld.

- De uitwerking van de uitwerkingsnotitie worden omgezet in nieuwe beheerplannen, de kosten zijn tot nu toe geraamd en vragen om nadere doorberekening en uitwerking van een meerjarige planning.
- Het instellen van een voorziening begraven (om de ontvangen rechten te verwerken en om de te maken kosten beter te kunnen verdelen/reserveren over de komende jaren) kan gevolgen hebben voor de hoogte van de jaarlijkse kostendekkendheid.
- De raad evalueert de tariefstelling over tien jaar, of zoveel eerder wanneer bijzondere omstandigheden hierom vragen.

Achtergrond

Om tot een nieuw begraafbeleid te komen is met de raad een proces vastgelegd om in 2024 nieuw begraafbeleid vastgesteld te krijgen.

Het proces wordt uiterlijk 4 december afgerond om daarmee per op 1 januari 2025 de nieuwe tarieven te kunnen hanteren. Op 16 mei 2024 sprak de Raad zich uit over hun voorkeuren in de vier voorgelegde onderwerpen in de Uitgangspuntennotitie begraafbeleid. Meerdere raadsleden dienden daarnaast raadsvragen in.

De hierdoor verkregen informatie stelde het college in staat om de te maken keuzes per onderwerp aan te scherpen en vervolgens op 12 september voor te leggen aan de raad in de notitie "Kaders begraafbeleid".

De raad stemde vervolgens met zeer ruime meerderheid van de stemmen voor de Uitgangspuntennotitie. De raad diende een amendement en zeven moties in, waarvan zes moties aangenomen zijn.

In deze Uitwerkingsnotitie begraafbeleid zijn de uitgangspunten, de kaders en de aangenomen moties verwerkt. Ook is waar mogelijk de handreiking Beheersverordening begraafplaatsen en omgevingsplan van de VNG meegenomen in de afwegingen.

Deze Uitwerkingsnotitie Begraafbeleid en de Verordeningen begraafplaatsen 2025 en lijkbezorgingsrechten 2025 worden voorgelegd op 14 november 2024 ter instemming aan de raad. Het Besluit begraafplaatsen 2025 wordt ter kennisgeving aan de raad voorgelegd. Nadat de Verordeningen begraafplaatsen door de raad is vastgesteld treedt het Besluit begraafplaatsen in werking

De financiële gevolgen zijn

Als gevolg van het nieuwe begraafbeleid worden de volgende financiële wijzigingen doorgevoerd:

Financiële wijzigingen	GemRap 2025	Kadernota 2026
Lasten:		
Voldoende capaciteit voor begraven en as bestemming, structurele lasten	€ 120.000	€ 120.000
Voldoende capaciteit voor begraven en as bestemming, incidentele lasten	€ 860.000	
Nader uit te werken financiële gevolgen van het nieuwe beleid en de ingediende moties d.d. 12-09-2024		pm
Baten:		
Omzetten en verlengen algemene graven, meeropbrengsten (incidenteel 2026)		€ -1.113.850
Nader uit te werken financiële gevolgen van het nieuwe beleid en de ingediende moties d.d. 12-09-2024	-	-
Meeropbrengst verhoging 5%	€ - 54.785	
Saldo te verwerken	€ 925.215	€ - 993.850

Alternatieven

Begraafbeleid en tarieven niet aanpassen. Daarmee komt het college eerder gemaakte afspraak met de Raad niet na en voldoet zij niet aan de wettelijke taken.

Communicatie

Naast de gebruikelijke wijze om de besluiten op de website te publiceren worden bijlage gepubliceerd op overheid.nl, 1, 2,3, 4, 5 in de Staatscourant en alles tezamen in de Hoogeveensche courant.

Bijlagen

Bijlage 1: Uitwerkingsnotitie Begraafbeleid Hoogeveen 2025-2035

Bijlage 2: Verordening begraafplaatsen Hoogeveen

Bijlage 3: Besluit begraafplaatsen Hoogeveen

Bijlage 4: Beleidsuitgangspunten Uitvaart in opdracht van de gemeente Hoogeveen

Bijlage 5: Verordening lijkbezorgingsrechten 2025

Bijlage 6: Tarieventabel lijkbezorgingsrecht 2025

Bijlage 7: Raadsvoorstel Begraafbeleid Hoogeveen 2025-2035